

“ЭФ БИ ЭЛ ЖИ” ХХК

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ, СҮМБЭР СУМ,
1-Р БАГ ЧОЙР ӨРТӨӨНД БАЙРЛАХ
“ЭФ БИ ЭЛ ЖИ” ХХК-ИЙН 2024 ОНД
ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

/РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 5282063/

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ

2024 ОН

АГУУЛГА

НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ
ТАНИЛЦУУЛГА..... 3

ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТ..... 5

ГУРАВ. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ
13

ДӨРӨВ. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТ..... 17

ТАВ. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ 18

ЗУРГАА. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ 22

ДОЛОО. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ
24

НАЙМ . ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД
ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ 29

ДҮГНЭЛТ..... 30

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 2. Ажлын хувцас олгосон байдал	8
Зураг 3. Агаарын бохирдлын төлбөр төлсөн байдал	9
Зураг 4. Унданд хэрэглэж буй цэвэршүүлсэн баллонтой ус	9
Зураг 5. Засварын газрын урд хэсгийг цементлэж хатуу хучилт хийсэн байдал	11
Зураг 6. Ачиж, буулгах хэсэг хатуу хучилттай байдал	12
Зураг 7. Хайлаас мод тарьж, ургуулсан байдал	12
Зураг 8. Оффисын урд хэсгийн ногоон байгууламж	14
Зураг 9. Цэцгийн мандал байгуулсан байдал	14
Зураг 10. Тогтоосон цэгт мод тарьж буй байдал	15
Зураг 11. Мод тарьсан талбайн байршлын зураг	15
Зураг 12. Хашаалж мод тарьсан талбай	16
Зураг 13. Их цэвэрлэгээ зохион байгуулсан байдал	19
Зураг 14. Хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт	19
Зураг 15. Хогийн цэгийг хатуу хучилттай болгосон байдал	20
Зураг 16. Ангилан ялгах боломжтой хогийн сав	20
Зураг 17. Жонш савладаг шуудай	21
Зураг 18. Бохирын цооногийг цементлэсэн байдал	21
Зураг 19. Хөрсний дээж авч буй байдал, хөрсний шинжилгээний хариу	23
Зураг 22. Газрын төлбөр төлсөн баримт	26
Зураг 23. БОННУ-ий тайлангийн нүүр	27
Зураг 24. Шийтгэлийн хуудас	27
Зураг 25. Ажилчдад сургалт зохион байгуулж буй байдал	28
Зураг 26. Осол аюулаас урьдчилан сэргийлэх самбар, тэмдэгүүд	28

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	5
Хүснэгт 2. Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	13
Хүснэгт 3. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	17
Хүснэгт 4. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	18
Хүснэгт 5. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	22
Хүснэгт 6. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	24
Хүснэгт 7. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт ..	29
Хүснэгт 8. 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардлын гүйцэтгэл	30

НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

“Эф Би Эл Жи” ХХК-ийн Гаалийн хяналтын бүс төсөл нь Сүмбэр сумын нутаг дахь төмөр замын Чойр өртөөнд байрлана. Аймгийн төв Чойр хот нь Монгол улсын төвийн бүсийн зүүн өмнөд хэсэгт Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 250 км зайд оршино.

Тус гаалийн хяналтын бүс нь Говьсүмбэр аймгийн төвд байрлах тул бүх үйлчилгээндээ ойр, дэд бүтэц сайн хөгжсөн. Цахилгаан эрчим хүчийг төвийн эрчим хүчний системээс хангадаг, зам харилцааны хувьд Улаанбаатар-Чойр-Замын-Үүд чиглэлийн хатуу хучилттай замаар холбогдсон.

Гаалийн хяналтын бүс нь Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 1-р баг, Үйлдвэрлэлийн 115 тоотод орших ба нийт 2.3 га талбайг хамардаг бөгөөд Говьсүмбэр аймгийн Засаг даргын 2018 оны 11 сарын 23-ны өдрийн А/371 тоот захирамжаар үйлдвэрлэлийн барилга, байгууламж, бусад газар зориулалтаар 23317.0м² газрыг 6 жилийн хугацаатай эзэмших эрхээр авсан байна.

Гаалийн хяналтын бүс нь нийт 2.3 га талбайтай бөгөөд 10.0 мян.тн ачаа хадгалах хүчин чадалтай. “Чойр өртөөн дэх гаалийн хяналтын бүс” нь орон нутагт үйл ажиллагаа/төрийн болон хувийн бизнес эрхэлж/ явуулж байгаа иргэд, аж ахуйн нэгжүүдэд төрийн байгууллагын үйл ажиллагааг тэр дундаа гаалийн байгууллагын үйл ажиллагааг хүртээмжтэй чанартай, түргэн, шуурхай, тасралтгүй хүргэх зорилготойгоор үйл ажиллагаагаа явуулдаг.

Гаалийн хяналтын бүс нь захиргаа, аж ахуйн хэсэг болон технологийн хэсгээс бүрдэх ба захирал, менежер, механик, 3 оператор, 3 харуул, үйлчлэгч нийт 11 ажилчинтай үйл ажиллагаа явуулж байна.

Гаалийн хяналтын талбайн 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг үндэслэн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/618 дугаар тушаал “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсруулав.

2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланд байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүд, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын хамт тайлагнасан болно.

Чойр өртөөн дэх Гаалийн хяналтын бүс нь тайлант онд төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах талаар дараах арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлсэн.

- Төслийн үйл ажиллагаанаас гарч болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулахад шаардагдах зардлыг байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөнд жил бүр тусган хэрэгжүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах талаар хийсэн ажлыг холбогдох газруудад тайлагнаж байна.
- Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрт тусгасан сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээнүүдийг тайлант онд авч хэрэгжүүлсэн.
- Говьсүмбэр аймгийн ЗДТГ, аймгийн БОАЖГ, БОАЖЯ болон засаг захиргааны байгууллагуудтай харилцаа холбоотой ажиллаж байгаль хамгаалах арга хэмжээнүүдийг авч ажилласнаар байгаль орчинд болон, ажилчдын эрүүл мэндэд ямар нэгэн сөрөг нөлөөлөл үзүүлээгүй болно.
- Гаалийн хяналтын бүсийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотголын тайланг батлуулсан.
- Байгаль орчны төлөв байдал, газрын чанарын хянан баталгааны тайланг хийлгэж баталгаажуулсан.
- Байгаль орчны төлөвлөгөөт аудит хийлгэсэн.
- Галын хор, багаж хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдлыг үе шаттай шалган, хэвийн түвшинд байлгаж ажилласан.
- Жил бүр оффисын барилгын урд цэцгийн мандал байгуулж, өмнөх жилүүдэд тарьсан моддыг арчилж тордсон ба ургалт сайн байна.
- Сүмбэр сумын ЗДТГ-аас тогтоосон газарт мод тарьсан.

ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Байгаль орчны бүрдэл хэсгүүд	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Агаар орчин	Гаалийн хяналтын талбайд бараа буулгах, ачих үед тоосжилт, дуу чимээ, хорт хий ялгарах	“Эф Би Эл Жи” ХХК нь гадна агаарын шинжилгээг хийлгэхээр ЦУОШГ-ын Байгаль орчин, хэмжил зүйн төв лабораторийн итгэмжлэгдсэн лабораторитой холбогдон агаарын шинжилгээг хийлгэхээр тохирсон боловч хугацаандаа амжиж хэмжилт хийж чадаагүй бөгөөд 10 сарын сүүлээр ирж хэмжилт хийлгэхээр тогтсон.	Ачиж, буулгах хэсэг	Удаа				2024 онд	Агаарын чанарын ерөнхий шаардлага МНС4585:2016
2.			2024 онд нийт ажилчдад ажлын хувцас олгосон.	Ажилчдад	Удаа		1500.0		2024 онд	Дуу, шуугиан. Шуугианы норм, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага. МНС 5002: 2000 Хамгаалалтын хувцас ерөнхий шаардлага. МНС (ISO) 13994: 2003
3.			Автомашинуны түлш шатахууны дутуу шаталтаас агаарт үүсэх хорт хийн ялгаралтыг багасгах, бууруулах зорилгоор автомашины	Төслийн талбайд	Тогтмол		500.0		2024 онд	Тоос. Ажлын байрны агаар дахь тоосны агуулгыг хэмжихэд тавигдах ерөнхий шаардлага. МНС 5010-2001

“ЭФ БИ ЭЛ ЖИ” ХХК-ИЙН ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

			агаарын бохирдлын төлбөрийг төлсөн. Мөн Гаалийн хяналтын талбайн үйл ажилагаанд ашиглаж буй машин техникийг засвар үйлчилгээг өөрийн засварын газарт хийж тос, маслыг сольсон.					
4.	Усны нөөц, чанар	Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан усыг унданд хэрэглэх	Ажилчдын ундны усанд цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагад нийцүүлэн цэвэршүүлсэн шүүлтүүртэй ус авч ашигласан.	Ажилчдад	-	4080.0	2024 онд	Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, түүнд тавигдах хяналт. MNS 0900:2018
5.	Хөрсөн бүрхэвч	Хог хаягдал болон бохирдуулагч шингэн алдагдсанаас хөрс бохирдох, олон салаа зам үүсэхээс сэргийлэх	Ахуйн хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, хаягдлыг гэрээт байгууллагаар зөвшөөрөгдсөн цэгт тээвэрлүүлж ажилласан. Тайлант хугацаанд, оффисын гадна талд 3 төрлөөр ангилан ялгах боломжтой хогийн сав шинээр хийж байрлуулсан.	Оффист		840.0	2024 онд	Ариун цэврийн тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хууль
6.			Тос тосолгооны материалын хаягдлаар хөрс бохирдуулахаас урьдчилан сэргийлж засварын газрын урд хэсэг, засвар үйлчилгээ хийх цэгийг цементлэж, хатуу хучилттай болгосон.	Засварын газар	-	10106.0	2024 онд	Хог хаягдлын тухай хууль, Байгаль орчны хамгаалах тухай хууль
7.	Биологийн олон янз байдал	Ургамлан нөмрөг нь хүн, техникийн нөлөөгөөр устах, хог хаягдлыг ил задгай хаяснаар мал амьтад	Эзэмшил тайлбайг цементлэсэн учир шинээр ургамалжуулах талбай байхгүй. Харин оффисын урд хэсэгт байрлах ногоон байгууламжинд хайлаас мод нэмж тарин амжилттай ургуулсан.	Оффисын ногоон байгууламж орчимд	-	1050.0	2024 онд	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль Хог хаягдлын тухай хууль

**“ЭФ БИ ЭЛ ЖИ” ХХК-ИЙН ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

		хордож болзошгүй.							
Төслийн байгаль орчны сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний зардал, мян.төг							18076.0		

“Эф Би Эл Жи” ХХК нь гадна агаарын шинжилгээг хийлгэхээр ЦУОШГ-ын Байгаль орчин, хэмжил зүйн төв лабораторийн итгэмжлэгдсэн лабораторитой холбогдон агаарын шинжилгээг хийлгэхээр тохирсон боловч хугацаандаа амжиж хэмжилт хийж чадаагүй бөгөөд 10 сарын сүүлээр ирж хэмжилт хийлгэхээр тогтсон.

2024 онд нийт ажилчдад өвлийн өмд, хүрэм, гутал болон зуны хантааз, өмд, гутал зэрэг ажлын хувцас хэрэгсэл зэргийг олгосон.

Зураг 1. Ажлын хувцас олгосон байдал

Автомашины түлш шатахууны дутуу шаталтаас агаарт үүсэх хорт хийн ялгаралтыг багасгах, бууруулах зорилгоор автомашины агаарын бохирдлын төлбөрийг төлсөн.

Мөн Гаалийн хяналтын талбайн үйл ажилагаанд ашиглаж буй машин техникийг засвар үйлчилгээг өөрийн засварын газарт хийж тос, маслыг сольсон.

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1240308180968

ТТД / Регистр:	39001189435 / 5282063
Татвар төлөгчийн нэр:	Эф Би Эл Жи
Татварын төрөл:	01030717 - Автын агаарын бохирдлын төлбөр
Харьяалах татварын алба:	Баянзүрх / Дүүргийн төвлөрсөн
Төлсөн дүн:	9,500.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2024-04-10 Т:47:29.0
Гүйлгээний утга:	1240308180968;;5282063;;99111150;3655103436;ЭФ БИ ЭЛ Ж;Golomtbank-Online;99111150
Татварын данс:	ТЕГ.Автын АБТ - 100900000414
Төлөлтийн хэлбэр:	Голомт банк

Зураг 2. Агаарын бохирдлын төлбөр төлсөн байдал

Ажилчдын ундны усанд цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагад нийцүүлэн цэвэршүүлсэн шүүлтүүртэй усыг “Гүн шанд” ХХК-аас худалдан авч ашигласан.

Зураг 3. Унданд хэрэглэж буй цэвэршүүлсэн баллонтой ус

“ЭФ БИ ЭЛ ЖИ” ХХК-ИЙН ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Ахуйн хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, хаягдлыг гэрээт байгууллагаар зөвшөөрөгдсөн цэгт тээвэрлүүлж ажилласан. Тайлант хугацаанд , оффисын гадна талд 3 төрлөөр ангилан ялгах боломжтой хогийн сав шинээр хийж байрлуулсан.

Тос тосолгооны материалын хаягдлаар хөрс бохирдуулах, байгаль орчны бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор засварын газрын урд хэсгийг цементлэж, хатуу хучилттай болгосон.

Зураг 4. Засварын газрын урд хэсгийг цементлэж хатуу хучилт хийсэн байдал

Гаалийн хяналтын талбайн 80 орчим хувь буюу ачиж, буулгах хэсгийг хатуу хучилттай болгосон тул эзэмшил газарт шинээр ургамалжуулах талбай байхгүй.

Харин оффисын урд талын ногоон байгууламжид нэмж хайлаас мод тарьж ургуулсан.

Зураг 5. Ачиж, буулгах хэсэг хатуу хучилттай байдал

Зураг 6. Хайлаас мод тарьж, ургуулсан байдал

ГУРАВ. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 2. Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Оффис орчмын ногоон байгууламжийн арчилгаа, тордолгоог хийнэ	Ногоон байгууламжийн арчилгаа тордолтыг хийнэ.	Ногоон байгууламж	-	-	-	500.0	Зуны турш	Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн 58-р зарлиг, Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах. Техникийн ерөнхий шардлага MNS 5918:2023
2.	Сүмбэр сумын ЗДТГ-аас тогтоосон газарт мод тарих ажлыг зохион байгуулна.	Сүмбэр сумын ЗДТГ-аас тогтоосон газарт мод тарина.	Нийтийн эзэмшлийн талбай	-	-	-	5000.0	Зуны турш	
Нийт							5500.0		

“Эф Би Эл Жи” ХХК-ийн нь газар эзэмших зөвшөөрөлтэй талбайн ачиж, буулгах хэсгийг бүрэн хатуу хучилттай болгосон бөгөөд оффисын урд талд талд байгуулсан ногоон байгууламжийн арчилгааг хийж нэмж хайлаас мод тарьж ургуулсан.

Зураг 7. Оффисын урд хэсгийн ногоон байгууламж
Мөн оффисын барилгын урд талд цэцгийн мандал байгуулж амжилттай ургуулсан.

Зураг 8. Цэцгийн мандал байгуулсан байдал

Тэрбум мод тарих ажил

Сүмбэр сумын ЗДТГ-ын мод тарихаар тогтоож өгсөн талбай буюу 2-р багийн нутаг, төмөр замын төв гарамын зүүн талд дахь 1 га газарт Гаалийн хяналтын талбайн ажилчид 1000ш хайлаас модыг 10 сард тарьсан. Мод тарьсан талбайг хашаалж хамгаалсан.

Зураг 9. Тогтоосон цэгт мод тарьж буй байдал

Зураг 10. Мод тарьсан талбайн байршлын зураг

Зураг 11. Хашаалж мод тарьсан талбай

ДӨРӨВ. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 3. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Нөлөөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хүрээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Археологийн болон палеонтологийн дурсгал	Эзэмшил талбай нь бүхэлдээ хатуу хучилттай бөгөөд БОННУ-ээр археологийн болон палентологийн дурсгал илрээгүй болно.	Археологийн дурсгал илрээгүй тул түүх, соёлын өвийг хамгаалах ажил хийгдээгүй болно.	-	-	-	Төсөл хэрэгжих хугацаанд	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль Газрын тухай хууль
Нийт зардал						-		

“Эф Би Эл Жи” ХХК-ийн эзэмшил талбайн ихэнх хэсэг хатуу хучилттай бөгөөд БОННУ-ээр археологийн болон палентологийн дурсгал илрээгүй. Иймд уг төслийн үйл ажиллагаанаас түүх соёлын өвийг хамгаалах ажил хийгдээгүй болно.

ТАВ. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 4. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Ахуйн хог хаягдал	Гаалийн хяналтын бүсийн ажилчид хавар, намартаа их цэвэрлэгээ зохион байгуулж ойр орчимд үүссэн хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэж ажилласан. Мон хог хаягдал гаргасны төлбөрийг хугацаанд нь төлж ажилласан.	Үйл ажиллагаанаас гарах хог хаягдал	-	-	-	480.0	2024 он	Хог хаягдлын тухай хууль
2.		Ажилчид зориулалтын цэгээс гадагш элдэв хог хаягдал хаяхгүй, газрын төрх, хөрсийг эвдэхгүй, хөндөхгүй байхад анхаарч эргэн тойрны хог хаягдлыг цэвэрлэх арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулж ажилласан.	Үйл ажиллагааны явцад	-	-	-	-	2024 он	
3.	Дахин ашиглах	Оффисын гадна талд 3 төрлөөр ангилан ялгах боломжтой хогийн сав шинээр хийж байршуулсан. Өдөр тутмын үйл ажиллагаанаас гардаг хог хаягдлын төрлийг бууруулах зорилгоор жонш ялгахад шуудай ашигласан.	Үйл ажиллагааны явцад	-	-	-	-	2024 он	
4.	Шингэн хаягдал	Ахуйн хэрэглээнээс гарсан шингэн хаягдлыг соруулах бохирын цооног орчмыг цементлэн хатуу хучилттай болгож хөрс хамгаалах, орчны бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авсан.	Бохирын цооног	-	-	-	1000.0	2024 он	
5.	Аюултай	2024 онд Ажилласан тос, масло бэлтгэн нийлүүлэх тухай №2024/06 тоот гэрээг “Эко эд” ХХК-тай байгуулсан бөгөөд гэрээний хэрэгжилтийг ханган ажилласан.	Аюултай хог хаягдлын хэмжээнд	-	-	-	-	2024 он	
Нийт зардал							1480.0		

Гаалийн хяналтын бүсийн ажилчид хавар, намартаа их цэвэрлэгээ зохион байгуулж ойр орчимд үүссэн хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэж ажилласан. Мон хог хаягдал гаргасны төлбөрийг хугацаанд нь төлж ажилласан.

Зураг 12. Их цэвэрлэгээ зохион байгуулсан байдал

ХААН БАНК

Огноо/Date: 2024.10.22 15:48:27

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

Журналын/Journal No: 33337200

Системийн огноо/System Date: 2024.10.22 15:48:06

Дт/From	Дансны/Картын дугаар Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5163290662	ЭФ БИ ЭЛ ЖИ	70,000.00 MNT	1.00
/ Далан мянган төгрөг /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 05 Дансны/Картын дугаар Account/Card number 5990479622	Банкны нэр Bank Name Хаан банк Нэр/Name ТОХИЖИЛТ СҮМБЭР ОНӨААТҮГ	70,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга/Transaction description:

Эф Би Эл Жи ХХК рд:5282063

Зураг 13. Хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт

Төслийн зориулалтын цэгээс гадагш элдэв хог хаягдал хаяхгүй, газрын төрх, хөрсийг эвдэхгүй, хөндөхгүй байх арга хэмжээний хүрээнд “Эф Би Эл Жи” ХХК нь гадна хогийн цэгийг шинэчлэн засварлаж, доод хэсгийг хатуу хучилт хийж хөрс бохирдохоос хамгаалсан байна.

Зураг 14. Хогийн цэгийг хатуу хучилттай болгосон байдал

Оффисын гадна талд 3 төрлөөр ангилан ялгах боломжтой хогийн сав шинээр хийж байршуулсан. Өдөр тутмын үйл ажиллагаанаас гардаг хог хаягдлын төрлийг бууруулах зорилгоор жонш ялгахад шуудай ашиглаж байна. Тус жоншны шуудайг дахин ашиглах боломжтой юм.

Зураг 15. Ангилан ялгах боломжтой хогийн сав

Зураг 16. Жонш савладаг шуудай

Манай компани 2024 оны үйл ажиллагаандаа Хог хаягдлын тухай хууль тогтоомжийг дагаж мөрдөн зориулалтын цэгээс өөр газарт хог хаягдал хаяхгүй байх, хог хаягдлыг ангилан ялгаж тээвэрлэгчид хүлээлгэн өгөх зэрэг арга хэмжээ авч ажилласан.

Ахуйн хэрэглээнээс гарсан шингэн хаягдлыг соруулах бохирын цооног орчмыг цементлэн хатуу хучилттай болгож хөрс хамгаалах, орчны бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авсан.

Зураг 17. Бохирын цооногийг цементлэсэн байдал

Үйл ажиллагаанд ашигладаг техник хэрэгслийн ашигласан тосыг түр хуримтлуулан гэрээт байгууллагад нийлүүлдэг. 2024 онд Ажилласан тос, масло бэлтгэн нийлүүлэх тухай №2024/06 тоот гэрээг “Эко эд” ХХК-тай байгуулсан.

ЗУРГАА. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 5. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

№	Байгаль орчны бүрдлүүд	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал мян.төг	Нийт зардал , мян.төг	Тайлбар	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
		1	2	3	4	5	6	7	8
1	Эзэмшил газрын хөрсний бохирдлыг /эрүүл ахуй, хүнд металл/ хянах	Агрохими	Хог хаягдлын цэгийг хатуу хучилттай болгосон тул барилгажаагүй сул талбайгаас хяналтын дээжийг авч агрохими, хүнд металл, эрүүл ахуйн бохирдлыг “Инженер геодези” ХХК-ийн итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн.	2 дээж	1	50.0	50.0	Инженер геодези ХХК-ийн итгэмжлэгдсэн лаборатори	Ариун цэврийн тухай хууль Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ. MNS 5850 : 2008
2		Хүнд металл, эрүүл ахуй			2	50.0	100.0		
3	Үйл ажиллагааны үед агаарын шинжилгээ хийлгэж нийт тоос, нарийн ширхэгт тоосонцорыг хэмжүүлэх	Тоос /PM ₁₀ , PM _{2.5} /, CO ₂ , SO ₂ , NO ₂	Төслийн талбайгаас	Хагас жилд 1 удаа	-	-	-	Аймгийн УЦУОШГ-аар	Агаарын чанар ерөнхий шаардлага MNS4585:2016
4			Уурын зуух орчмоос	Жилд 1 удаа	-	-	-	Аймгийн УЦУОШГ-аар	Агаарын чанар ерөнхий шаардлага MNS4585:2016
		Нийт					150.0		

“ЭФ БИ ЭЛ ЖИ” ХХК-ИЙН ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

“Эф Би Эл Жи” ХХК нь орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу хөрсний дээж авч “Инженер Геодези” ХХК-ийн итгэмжлэгдсэн лабораторид өгч шинжлүүлэн дүгнэлт гаргуулсан.

Хөрсөнд хийсэн шинжилгээгээр хөрсний урвалын орчин: 8.76 буюу шүлтлэг шинжтэй, ялзмагийн агууламж: 1.89% буюу ядуу агууламжтай, хөрсний цахилгаан дамжуулах чанар болон давсны эзлэх хувь бага, 100 гр хөрсөн дэх хөдөлгөөнт фосфор-8.3 мг дунд хангамжтай, солилцох кали 14мг дундаж, шингээгдсэн сууриудын нийлбэр хангалттай байна. Хөрсний ерөнхий үржил шимийн төвшин дунд зэрэг байна.

Хөрсөн дэх хүнд элементийн агууламжийг өнгөн хөрснөөс авсан дээжинд 6 үндсэн элементээр тодорхойлуулсан ба Монгол улсын стандарт “Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ” (MNS 5850:2019)-ийн дүнг үндэслэн элемент тус бүрээр стандартын хүлцэх агууламжийн үзүүлэлттэй харьцуулалт хийсэн.

Зураг 18. Хөрсний дээж авч буй байдал, хөрсний шинжилгээний хариу

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК
ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 16-р хороо, УЗГ, ЗК 17024 ШХ 10
 Утас: 076109170123, 9921836
 E-mail: hartshuun@hntc.com.mn

№ 24/10-04/1

Замалдагч: “Хос налха” ХХК
 Дээж авсан цэг: “FBLG” ХХК, Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум 1-р баг Чойр хот Галтсийн хоньдгийн халбай

Сорьт авсан огноо: 2024 оны 09 сар 27 өдөр
 Шинжилгээ хийсэн огноо: 10 сарын 04

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүц см	pH	Давс, %	ЦДЧ, фөл	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилтах суурьд, мг/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Cu ²⁺	Mg ²⁺	P-Ф	K-О
Дээж 1											
1	0-20	8.76	0.025	0.062	1.89	1.44	0.23	8	11	8.3	14

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүц см	Механик ширхгүүд, % ширхгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Дээж 1								
1	0-20	21.4	50.2	11.6	8.5	2.4	5.9	16.8

3. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН, ЦР ХӨРСӨНД

№	Дүүжний дугаар	Нийтийн тоо	Гэлсний салхачгийн титр (E-сэл) MNS 5297:2019		Анартролин (Cl-perfringers) MNS 5297:2019	
			Шинжилгээний хариу	Болмолын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Болмолын зэрэг
1	Дээж 2	6.9*10 ⁷	0.01	2	≥0.1	1

1. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан гүц см	Дээж авсан гүц см						
	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni	
Дээж 1	54.5	25.0	0.0	44.1	10.5	10.4	
	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019						
Элсэрхэг хөрс	60	50	1	100	60	60	
Шарнамар хөрс	100	70	1.5	150	80	100	
Шармаг хөрс	150	100	3	300	100	150	

*Хөрөлзөх түвшин * Жас: Энхүү шинжилгээний хариу нь төдийн үнэмтэй дээжлэлтэй хамарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГАЫН СТАНДАРТУУД: (Сорьтны агрохимийн үзүүлэлт) 30 MNS3310:1991, MNS ISO10390, төрсний механик бүрэлдэлт MNS6824:2020, Эрүүс Агуу Шинжилгээний Стандарт MNS 5367:2004, MNS6341:2012, Эрүүс металлүүдэд хэвлэл дорсноо атомын шинжилгээний стандарт MNS ISO 11466:2007

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭГДЭЖИ: ХХК “НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ”, С.НЯМДАШ ХИНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХИГЧ С.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

2024 ОВЫН 10 САРЫН 04

**ДОЛОО. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН
БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

Хүснэгт 6. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2024 он				
			сар	сар	сар		
1	2	3	4	5	6	7	
1.	Гаалийн хяналтын бүсийн үйл ажиллагаатай холбоотой зөвшөөрөл, гэрээнүүд/ газар ашиглах, ус ашиглах гэрээ, хог тээвэрлэлтийн гэрээ, ус ашиглах зөвшөөрөл г.м/-ийг цаг хугацаанд нь чанартай биелүүлж дүгнүүлэх, сунгах, холбогдох төлбөр тооцоог хийх	-	5	-	10	Захирал	Байгаль хамгаалах тухай хууль Газрын төлбөрийн тухай хууль Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хууль
2.	Ажилтнуудад байгаль орчны болон ХАБЭА-н сургалт ажлын байранд нь зохион байгуулах	500.0	5	-	10	Захирал	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн тухай хууль
3.	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлтийн тайланг 2019 оны 10 сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалаар батлагдсан журмын дагуу тогтоосон хугацаанд боловсруулж, батлуулах	-	5	-	10	Захирал	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам, 2019 он
4.	Жонш шуудайлж буй ажилчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж хувцас, хамгаалах хэрэгслээр хангах, болзошгүй аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч ажиллах	500.0	5	-	10	Захирал	Хөдөлмөрийн тухай хууль
5.	Ажилчдад болзошгүй аюул ослын үед авах арга хэмжээний талаар сургалтыг зохион байгуулж, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх талаар мэдээ мэдээллийг тогтмол өгч, зохих арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх, аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх	-	5	-	10	Захирал	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль
Нийт зардал		1000.0					

“Эф Би Эл Жи” ХХК нь тайлант хугацаанд Монгол улсын хууль эрхзүйн хүрээнд хийгдэх байгаль орчны тайлан, төлөвлөгөө, татвар хураамжуудыг цаг тухайд нь төлөх, хог хаягдлыг багасгах, бууруулах, ангилан хаях хэмнэх зэргээр байгууллагын хэмжээнд холбогдох арга хэмжээнүүд авч ажилласан бөгөөд удирдлага зохион байгуулалтын ажлын хүрээнд дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. Үүнд:

- 2024-2028 оны байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотголын тайлан болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг мэргэжлийн байгууллагаар боловсруулан БОАЖЯ-аар баталгаажуулсан батлуулсан.
- Байгаль орчны төлөвлөгөөт аудитын мэргэжлийн байгууллага “Өртөөлөн” ХХК-аар хийлгэсэн.
- Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны тайланг илгээн Говьсүмбэр аймгийн ГЗБГЗЗГ-аар дүгнэлтийг баталгаажуулсан.
- Газрын төлбөр тооцоог бүрэн төлж, газрын гэрээг дүгнүүлсэн бөгөөд 2024 оны 11 сард газрын гэрчилгээний хугацаа дуусах тул холбогдох байгууллагад сунгуулах хүсэлт хүргүүлээд байна.
- Хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, тэдгээрт хяналт тавих гэрээг Говьсүмбэр аймгийн “Тохижилт сүмбэр” ОНӨААТҮГ-тай 2 жилийн хугацаатай байгуулан хэрэгжилтийг хангаж ажилласан.
- БАҮ-ний 3-р ангитай Хэрэглээнээс гарсан бохир ус татан зайлуулах гэрээг 1 жилийн хугацаатай гэрээ байгуулсан.
- Говьсүмбэр аймгийн ЗДТГ, Говьсүмбэр аймгийн БОАЖГ болон засаг захиргааны байгууллагуудтай байнгын харилцаа холбоотой ажилласан;
- Ажилчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж байгууллагын дотоод дүрэм журам, анхааруулга, санамжийг мөрдөж ажилласан.

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1240112725594

ТТД / Регистр:	39001189435001 / 5282063
Татвар төлөгчийн нэр:	ЭФ БИ ЭЛ ЖИ
Татварын төрөл:	01030731 - Газрын төлбөр-Дэд алба
Харьяалах татварын алба:	Говьсүмбэр / Сүмбэр
Төлсөн дун:	136,069.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2024-10-15 17:47:12.0
Гүйлгээний утга:	1240112725594;;5282063;;9911150;3655103436;ЭФ БИ ЭЛ Ж;Golomtbank-Online;9911150
Татварын данс:	Гс.Сү Газрын төлбөр - 100220500943
Төлөлтийн хэлбэр:	Голомт банк

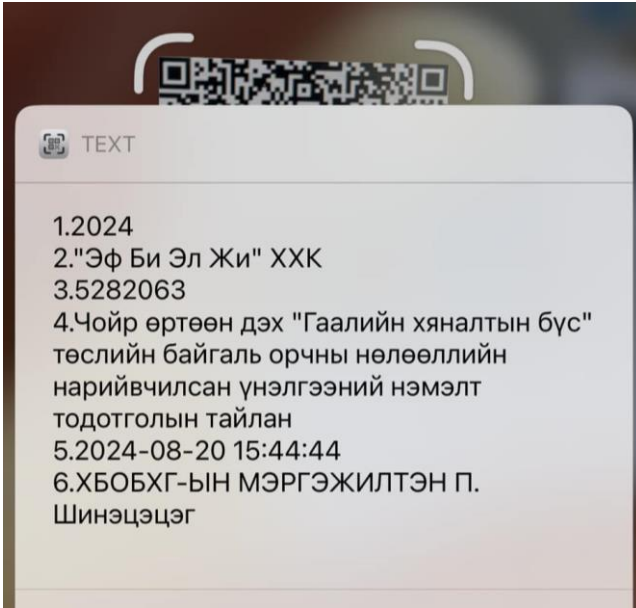

Зураг 19. Газрын төлбөр төлсөн баримт

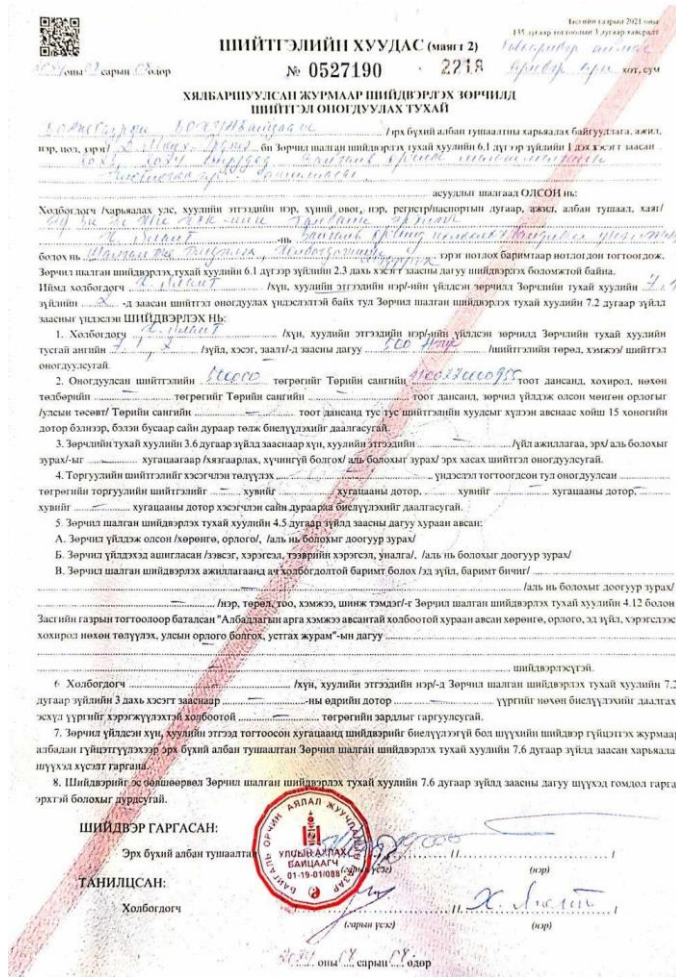
2024-2028 оны байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотголын тайланг 2022 оноос мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулан боловсруулж эхэлсэн бөгөөд тайлан 2024 оны 8 сард баталгаажсан.

2023 онд байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөгүй ажилласан учраас БОАЖГ-ын БОХ-ын ахлах байцаагчаар №527190 тоот шийтгэлийн хуудсаар торгуулийн арга хэмжээ авагдсан. Харин 2024 онд байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотголын тайлан батлагдсаны дараа 2024 онд хэрэгжүүлэх менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулан баталгаажуулж, хэрэгжилтийг ханган ажилласан.

“ЭФ БИ ЭЛ ЖИ” ХХК-ИЙН ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБAYН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 20. БОННУ-ий тайлангийн нүүр

Зураг 21. Шийтгэлийн хуудас

“ЭФ БИ ЭЛ ЖИ” ХХК-ИЙН ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Говьсүмбэр аймгийн Онцгой байдлын газартай хамтран нийт ажилчдад болзошгүй аюул ослын үед авах арга хэмжээ болон ХАБЭА-н сургалтыг ажлын байранд зохион байгуулж дадлага сургууллт хийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх талаар мэдээ мэдээллийг өгсөн.

Мөн жонш шуудайлж буй ажилчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж хувцас, хамгаалах хэрэгслээр хангахаас гадна болзошгүй аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор мэдээллийн самбар болон тэмдэг тэмдэглэгээ шинэчлэх арга хэмжээ авч ажилласан.

Зураг 22. Ажилчдад сургалт зохион байгуулж буй байдал

Зураг 23. Осол аюулаас урьдчилан сэргийлэх самбар, тэмдэгүүд

**НАЙМ . ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД,
ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

Хүснэгт 7. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, мян.төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Зохион байгуулах газар
	1	2	3	4	5	6	7
1	Говьсүмбэр аймгийн БОАЖГ	БОМТ-ий тайлан албан бичгээр хүргүүлэх	БОМТ-ий биелэлт	3-р улиралд	50.0	Захирал	Говьсүмбэр аймгийн БОАЖГ
2	Сүмбэр сумын багийн ИНХ	БОМТ-ий тайлан хүргүүлэх	БОМТ-ий биелэлт	3-р улиралд	50.0	Захирал	Сүмбэр сумын багийн ИНХ
Нийт					100.0		

2024 онд хэрэгжүүлсэн тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг Говьсүмбэр аймгийн БОАЖГ-т дүгнүүлэхээр хүргүүлээд байна.

ДҮГНЭЛТ

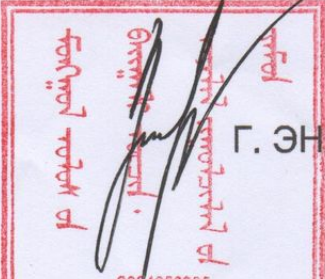
Хүснэгт 8. 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардлын гүйцэтгэл

№	Зардлын ангилал	Төсөв, мян.төг
1.	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	18076.0
2.	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө	5500.0
3.	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
4.	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1480.0
5.	Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр	150.0
6.	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	1000.0
7.	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсэд оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	100.0
Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт төсөв, мян.төг		26306.0

“Эф Би Эл Жи” ХХК-ийн Гаалийн хяналтын талбайн 2024 онд байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтэд нийт **26306.0 мянган төгрөг** зарцуулсан байна.

БАТЛАВ:
ЕРӨНХИЙ ШИНЖЭЭЧ

ХЯНАСАН:
ШИНЖЭЭЧ

Г. ЭНХМӨНХ
9024050995
9085084 СБТ25056
Ө. МӨНХБАЯР

"ЭФ БИ ЭЛ ЖИ" ХХК-НИЙ "ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ" ТӨСӨЛ -ИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛИЙН НАРИЙВЧИЛСАН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

ҮНЭЛГЭЭ ХИЙСЭН МЭРГЭЖЛИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН РЕГИСТРИЙН ДУГААР:
6407447

ҮНЭЛГЭЭ ХИЙСЭН МЭРГЭЖЛИЙН БАЙГУУЛЛАГА:
"ХОС НАХИА" ХХК

Гарын үсэг:
Нарангын

ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ:
"ЭФ БИ ЭЛ ЖИ" ХХК

2024 ОН

ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ЧАНАРЫН ХЯНАН БАТАЛГААНЫ ДҮГНЭЛТ

Хянан баталгааны төрөл: Захиалгат хянан баталгаа

Огноо: 2024-10-17 09:41:17

1. Газар ашиглагч: Эф Би Эл Жи
2. Аймаг (нийслэл): Говьсүмбэр Сум (дүүрэг): Сүмбэр
3. Байршил, хаяг: 1-р баг, Ганзам, Үйлдвэрлэл, 115
4. Нэгж талбарын дугаар: 4201000420
5. Хөрсний нэр: Жинхэнэ хүрэн хөрс /2203/
6. Ургамалжилт: Харгана-үетэнт, Суурин газар
7. Нийт талбайн хэмжээ: 23303 м²
8. Газар эзэмших зориулалт: Үйлдвэрлэлийн барилга, байгууламж, бусад газар
9. Одоогийн газар ашиглалтын хэлбэр: Үйлдвэрлэлийн барилга, байгууламж, бусад газар
10. Газар ашиглах, эзэмших шийдвэр: Говьсүмбэр аймаг /нийслэл/-ийн Сүмбэр сум/дүүргийн Засаг даргын 2018 оны 11 дугаар сарын 23-ний өдрийн 04201-А/371/2018 тоот захирамж
11. Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээний дугаар: 0
12. Эзэмшил газрын төлөв байдал, чанарын тодорхойлолт

Газар ашиглалтын төрөл Талбай /м2/ Нийт эзэмшил талбай 23317.0 Нэгж талбарын талбай 23317.0 Газар дээрээ ашиглаж байгаа талбай 23317.0 Үүнээс үйл ажиллагаанд өртсөн талбай 23317.9 Оффисын барилга 723.7 Хатуу хучилттай талбай 18907.1 Ногоон байгууламж 606.0 Төмөр замын зурвас талбай 3081.1 Дутуу ашиглаж байгаа газар 0.0 Илүү ашиглаж байгаа газар 0.0 Үйл ажиллагаанд өртөөгүй 0.0 Сул чөлөөтэй талбай 0.0

Газрын төлөв байдал, чанарын тодорхойлолт

Газар ашиглалтын байдал	Талбай	Эвдэрч бохирдсон талбай		
		Физикийн	Химийн	Биологийн
Нийт эзэмшил газар	23317	-	-	-
Нэгж талбарын талбай	-	-	-	-
Газар дээрээ ашиглаж байгаа талбай	23317	-	-	-
Дутуу ашиглаж байгаа газар	-	-	-	-
Илүү ашиглаж байгаа газар	-	-	-	-
А.Зөвшөөрөлтэй ашиглаж байгаа талбай				
1.Үйл ажиллагаанд өртөөгүй талбай				
2.Үйл ажиллагаанд өртсөн талбай				
ачиж, буулгах талбай	18907	-	-	-
Оффисын барилга	723	-	-	-

Ногоон байгууламж	606	-	-	-
төмөр замын зурвас газар	3081	-	-	-
Б.Зөвшөөрөлгүй ашиглаж байгаа талбай				
1.Үйл ажиллагаанд өртөөгүй талбай				
2.Үйл ажиллагаанд өртсөн талбай				

13. Газар ашиглалтын онцлог, гадаргын төлөв байдал

“Эф Би Эл Жи” ХХК-ийн Чойр өртөөн дэх гаалийн хяналтын бүс нь Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 1-р багийн нутаг дэвсгэрийн баруун урд хэсэгт Сүмбэр сумын Засаг Даргын Тамгын газраас баруун урагш 1.3 км, Чойр өртөөнөөс урагш 2.5 км, УБ-Сайншанд чиглэлийн улсын чанартай хатуу хучилттай замаас 2 км тус тус зайд байрлана. Эзэмшил газар нь Монгол орны физик газарзүйн мужлалаар Монголын дорнод талын их мужийн дэд муж болох Халхын дундад ба Дарьгангын талархаг мужид хамрагдана. Байгалийн мужлалаар хуурай хээрийн бүсийн хүрэн хөрсний бүсэд хамрагдана. Сүмбэр сумын баруун урд хэсэгт үргэлжилсэн тэгш гадаргуутай баруун хойноос зүүн ургах чиглэсэн 0-2 хэмийн налуу гадаргатай, газар хөдлөлтийн бүс нутагт барилга, байгууламж төлөвлөх нормоор 6 баллын газар чичирхийлэлийн бүсэд багтдаг.

14. Хөрсний төлөв байдал, чанарын үзүүлэлт

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Цэгийн дугаар	Давхарга	Гүн см	Жижиг хэсгийн эзлэх хэмжээ мм, хувиар						
			1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	0.001-с бага	0.01-с бага
11592	А		21.4	50.2	11.6	8.5	2.4	5.9	16.8

Тус дээжид тодорхойлсон үзүүлэлтээр элс, тоос, шаврын харьцаа 16.8% буюу элсэнцэр механик бүрэлдэхүүнтэй байна.

Хөрсний агрохимийн шинж чанар

Цэгийн дугаар	Давхарга	Гүн см	Ялзмаг, %	рН	ЦДЧ, dsm	Давс, %	CaCo3, %	Солилцох суурь, мг-экв/100гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100гр	
								Ca	Mg	K2O	p2o5
11592	А		1.89	8.76	0.062	0.025	1.44	8	11	14	8.3

Хөрсний урвалын орчин: 8.76 буюу шүлтлэг шинжтэй, ялзмагийн агууламж: 1.89% буюу ядуу агууламжтай, хөрсний цахилгаан дамжуулах чанар болон давсны эзлэх хувь бага, 100 гр

хөрсөн дэх хөдөлгөөнт фосфор-8.3 мг дунд хангамжтай, солилцох кали 14мг дундаж, шингээгдсэн сууриудын нийлбэр хангалттай байна. Хөрсний ерөнхий үржил шимийн төвшин дунд зэрэг байна.

Хөрсөн дэх зарим хүнд металлын агууламж /үндсэн/

Цэгийн дугаар	Давхарга	Хүнд металлын агууламж, мг/кг					
		Pb /Хар тугалга/	Cd /Кадми/	Zn /Цайр/	Cu /Зэс/	Ni /Никель/	Cr /Хром/
11592	А	25	0	44.1	10.5	10.4	54.5

Судалгааны талбайгаас авсан өнгөн хөрсний дээжинд хүнд элементийн агууламжийг 6 үндсэн элемент (Cr, Pb, Cd, Zn, Cu, Ni)-ээр тодорхойлуулсан. Дээрх задлан шинжилгээгээр 2-р дээжинд Кадми(Cd) илрээгүй бөгөөд Хром(Cr), хар тугалга(Pb), Цайр(Zn), Зэс (Cu), Никель (Ni) агууламж “Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ” MNS 5850:2019 стандартад заасан хүлцэх агууламжийн хэмжээнээс харьцангуй бага буюу бохирдолгүй гарсан байна.

Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээ

Цэгийн дугаар	Давхарга	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцарын таньц	Перфингенсийн таньц
11593	А	6.9*105	0.01	0.1

Эзэмшил газарт хөрсний нянгийн бохирдлын зэргийг тогтоох зорилгоор авсан дээжинд гэдэсний савханцар 2 буюу бага бохирдолтой, харин перфрингенсийн таньц 1 буюу бохирдолгүй цэвэр гарсан байна. E. coli нь хөрсөнд тогтсон цас, борооны бохир ус болон хүнсний бохирдлоор дамждаг учраас бохирдсон хөрсийг механик цэвэрлэгээ хийж, бохирдлыг зайлуулах хэрэгтэй. Хлорын суурьтай ариутгалын бодис ашиглан хөрсийг ариутгах, хлор агуулсан бодисууд нь E. coli-г үр дүнтэй устгадаг байна. Ариутгал хийсний дараа хөрсний дахин шинжилгээ хийж, цэвэршилтийг шалгах хэрэгтэй

15. Ургамлын нөмрөгийн төрх байдал, доройтолын зэрэглэл

“Эф Би Эл Жи” ХХК-ийн эзэмшил газар нь Говьсүмбэр аймгийн төвд байрлах учир ургамлан нөмрөгтэй талбай багахан бөгөөд талбайн ихэнх хэсгийг ачиж, буулгах талбайн зориулалтаар цементлэсэн учир үйл ажиллагаанаас ургамлан нөмрөгт нэмж сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхгүй байна

17. Газар ашиглалтын зөрчил, аюулгүй байдал:

“Эф Би Эл Жи” ХХК нь зөвшөөрөл бүхий талбайгаас илүү болон дутуу ашигласан зөрчилгүй, эзэмшил газраа хашаалсан, эзэмшил газрын ихэнх хэсгийг хатуу хучилттай болгосон байна. Мөн өндөр хүчдэл, гал түймэр, онцгой байдал, түргэн тусламжийн машин орох гарц зэрэг газар ашиглалтын аюулгүй байдал зөрчигдөөгүй.

18. Газар ашиглалтын талаар цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж

Цаашид эзэмших газраа Газрын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.1-т заасны дагуу газар эзэмших гэрээнд заасан зориулалтын дагуу газраа ашиглах, 35.1.5-д заасны дагуу газар эзэмших гэрээнд заасан үүргээ “Эф Би Эл Жи” ХХК нь зохих ёсоор биелүүлэх Оффисын барилгын урд байрлах ногоон байгууламж, зүлэгжүүлсэн талбайг арчилж тордолгоог тогтмол хийх Үйл ажиллагааны үед гарсан хог хаягдлыг зохих журмын дагуу ангилан ялгаж зориулалтын хогийн саванд түр хуримтлуулан гэрээт байгууллагад нийлүүлэх E. coli нь хөрсөнд тогтсон цас, борооны бохир ус болон хүнсний бохирдлоор дамждаг учраас бохирдсон хөрсийг механик цэвэрлэгээ хийж, бохирдлыг зайлуулах хэрэгтэй. Хлорын суурьтай ариутгалын бодис ашиглан хөрсийг ариутгах, хлор агуулсан бодисууд нь E. coli-г үр дүнтэй устгадаг бөгөөд ариутгал хийсний дараа хөрсний дахин шинжилгээ хийлгэх Цаашид “Эф Би Эл Жи” ХХК нь эзэмшил газартаа эрүүл ахуйн ариутгал хийлгэх шаардлагатай бөгөөд үйл ажиллагааны явцад хөрсөнд нянгийн болон хүнд элементийн бохирдол үүсгэхгүй байх, бохирдолд өртөж болзошгүй цэгүүдээс хөрсний дээж авч шинжлүүлж бохирдлын түвшинг жил бүр тодорхойлуулж байх хэрэгтэй Газрын тухай хуулийн 50-р зүйлийн 50.1.1-т заасан газрын төлөв байдал, чанарыг хадгалах, байгалийн аясаар болон хүний үйл ажиллагааны улмаас хөрсний үржил шим буурах, газрын ургамлын бүрхэвч талхлагдах, хөрс элэгдэх, эвдрэх, хуурайших, намагжих, давсжих, бохирдох, хордохоос сэргийлэх арга хэмжээг өөрийн зардлаар хариуцаж, сайжруулах арга хэмжээ авч байх шаардлагатай. Хавар, намрын хуурайшилтын үед эзэмшил газарт усалгаа, тордолгоог тухай бүр хийж, орчны хуурайшилт тоосжилт, ургамлан нөмрөгийн талхлагдалт, болон бусад байгаль орчинд нөлөөлж болохуйц эрсдлээс сэргийлж ажиллах. Цаашид орчныг бохирдуулахгүй байх, ногоон байгууламжийн эзлэх хувь хэмжээг нэмэгдүүлж, ашиглах хугацаанд газар ашиглалт төлөвлөлтийг сайтар тооцож, аль болох бага талбай элэгдэл, эвдрэлд өртөхөөр тооцож үйл ажиллагаагаа хэрэгжүүлэх нь зүйтэй. Газрын тухай хуулийн 58 дугаар зүйлд заасны дагуу газар ашиглагч, эзэмшигч нь 5 жилд нэг удаа газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаанд заавал хамруулах шаардлагатай.

БАТАЛГААЖСАН.

ГАЗАР ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ГЕОДЕЗИ,
ЗУРАГ ЗҮЙН ГАЗАР /Сумын Газрын даамал/

ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХӨЛС ТӨЛӨЛТ 20__ ОН

САР	Төлбөрийн хэмжээ	Төлсөн огноо	Төлбөрийн хэлбэр	Тушаасан хүний гарын үсэг
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

Тухайн үеийн үнийн өсөлтөөс хамааралтайгаар үйл ажиллагааны зардал өссөн тохиолдолд талууд тохиролцон төлбөрт өөрчлөлт оруулж болно

Тав. Гэрээний хугацаа

1. Гэрээ нь 20²⁴ оны 09 -р сарын 01 -ний өдрөөс 20²⁶ оны 09 -р сарын 01 өдөр хүртэл *2. жил*.....хугацаатайгаар байгуулав.
2. Гэрээний хугацаа дуусгавар болохоос ажлын 10 хоногийн өмнө аль нэг тал гэрээг цуцлах талаар санал гаргаагүй тохиолдолд гэрээ дахин нэг жилээр сунгагдсанд тооцно.
3. Холбогдох байгууллагуудын үйл ажиллагаа бүр мөсөн зогссон тохиолдолд энэхүү гэрээ цуцлагдах бөгөөд төлбөр тооцоогоо бүрэн шийдвэрлэсэн байвал зохино.

Зургаа. Гэрээг дүгнэх

Талууд бүтэн жилээр гэрээний биелэлийг дүгнэж, цаашид илүү үр дүнтэй хамтран ажиллах боломжийг тодорхойлно.

Гэр ээ байгуулсан:

Тохижилт Сүмбэр ОНӨААТҮГ-ыг төлөөлж Орлого БүртгэлТооцооны Нягтлан бодогч
 Дансны дугаар ХААН БАНК 5990479622
 Утас: 99144600, 99548749

Орлого Бүртгэл Тооцооны Нягтлан бодогч
 Төлөөлж
 Ажлын үйлчилгээний хэлтэст
 Ажилтай
 ХААН БАНК-Бүтэц
 Байгууллагын хаяг:
Хүннүүр аймгийн Сүхбаатар сум
17/03/01, 17/03/01, 17/03/01

Сунгалт: 20__ оны __ сарын __ -ны өдрөөс 20__ оны __ сарын __-ны өдөр хүртэл сунгав.

Гэрээнд орсон нэмэлт өөрчлөлт:

.....
 .....

ХЭРЭГЛЭЭНЭЭС ГАРСАН БОХИР УС ТАТАН ЗАЙЛУУЛАХ ГЭРЭЭ

№ 1

Сайн-Шанд сум

2024 оны 09 дугаар

Сарын 30-ны өдөр

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1. Энэхүү ажил гүйцэтгэх гэрээ / цаашид "гэрээ гэх /-г талаас захиалагч **Эф Би Эл Жи ХХК** / цаашид "Захилагч гэх" / түүнийг төлөөж захирал **Чойжамц овогтой Амаржаргал** нөгөө талаас **БАҮ-ний 3-р ангийн дарга** / цаашид "Гүйцэтгэгч гэх" / түүнийг төлөөлөн **Б.Батцэнгэл..** нар "**ХОТ, СУУРИНЫ УС ХАНГАМЖ, АРИУТГАХ ТАТУУРГЫН АШИГЛАЛТЫН ТУХАЙ**" хуулийн 13 дугаар зүйл болон бусад холбогдох хуулийг удирдлага болгон 2024 оны 10-р сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дор дурьдсан нөхцлийг биелүүлж ажиллахаар харилцан тохиролцон 1 жилийн хугацаатайгаар энэхүү гэрээг байгуулж байна.

Хоёр. Татан зайлуулах бохир усны хэмжээ, төлбөр, тооцоо хийх

- 2.1. Хэрэглээнээс гарсан бохир усыг зориулалтын автомашинаар татан зайлуулах.
- 2.2. Хэрэглээнээс гарсан бохир усыг нэг рейсээр тооцож бохирыг 55,000 (Тавин таван мянган) төгрөгөөр зайлуулна. Ирж очих 1км-ийн зардлыг км тутамд 100 төгрөгөөр тооцно.
- 2.3. Төлбөрийг гүйцэтгэлээр 1 хоногийн дотор хаан банкны /5376021266/ МЗХННУлаанбаатар төмөр зам дансанд шилжүүлсэнээр дараа ажил гүйцэтгэнэ.
- 2.4. Бохир соролтын рейсын тоог хоёр тал жолоочийн замын хуудсан дээр тэмдэглэж, гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

Гурав. Захиалагчийн эрх, үүрэг

- 3.1. Бохир соруулах явцад бохирын моторыг гүйцэтгэгчийн эзэмшилд түр шилжүүлнэ.
- 3.2. Ажил гүйцэтгэгч үүргээ биелүүлэхэд шаардагдах бичиг баримт болон бусад мэдээллийг өгнө.
- 3.3. Гүйцэтгэсэн ажлыг хүлээн авч хөлсийг саадгүй төлөх үүрэгтэй.
- 3.4.....

Дөрөв. Гүйцэтгэгчийн эрх, үүрэг

- 4.1. Гэрээнд заасан ажлыг тасралтгүй, найдвартай хийж гүйцэтгэнэ.
- 4.2. Ажлыг биечлэн гүйцэтгэнэ.

Тав. Талуудын хүлээх хариуцлага

5.1. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлээгүйгээс учруулсан хохирлыг гэм буруутай тал нь нөгөө талдаа нөхөн төлөх үүрэгтэй.

Зургаа. Бусад заалт

6.1. Гэрээ байгуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

6.2. Гэрээний хугацаа, нөхцөл байдлын талаар өөрчлөлт оруулахаар бол хоёр тал харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.

6.3. Хэрэв талуудын хооронд марган гарвал талууд үл маргах журмаар шийдвэрлэх ба маргаанаа шийдвэрлэж чадахгүйд хүрвэл / шүүх, арбитра/-аар шийдвэрлэнэ /доогуур нь зур /

Долоо. Гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах журам

7.1. Ажил гүйцэтгэх явцад гэрээнд оруулсан аливаа нэмэлт, өөрчлөлт нь зөвхөн бичгээр хийгдэж талуудын гарын үсэг зурснаар хүчин төгөлдөр болно.

7.2. Учруулсан хохирлыг арилгахтай холбогдсон хууль тогтоомжид заасан үндэслэлээр 2 тал харилцан тохиролцож гэрээг хугацаанаас өмнө цуцалж болно.

Найм. Талуудын хаяг

Захиалагч:

Гүйцэтгэгч:

Хаяг: Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум

1-р баг, Үйлдвэрлэлийн 115 тоот

Утас: 99100723

РД: 5282063

Цахим шуудан: fblgllc99@gmail.com

Ч.Амаржаргал

Хаяг: До.СШ 4-р баг өөрийн байр

Утас: 86112413

РД: 2076675

Цахим шуудан

Гарыг үсэг

Б.Батцэнгэл

/ тамга, тэмдэг /

АЖИЛЛАСАН ТОС МАСЛО БЭЛТГЭН НИЙЛҮҮЛЭХ ТУХАЙ ГЭРЭЭ

№2024/06

Улаанбаатар хот

2024 оны 09 дүгээр
сарын 30-ний өдөр

Нэг талаас Эф Би Эл Жи ХХК /РД:5282063/ Улаанбаатар хот БЗД 4-р хороо 15хороолол 44-2-55тоотод байрлах (цаашид“Бэлтгэн нийлүүлэгч”гэнэ),түүнийг төлөөлж Захирал Ч. Амаржаргал нөгөө талаас “Эко эд” ХХК /РД:6330967/, Улаанбаатар хот БЗД-г 19-р хороо 102тоот (цаашид “Дахин боловсруулагч, хүлээн авагч” гэнэ), түүнийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Нямсэнгээ овогтой Ганзориг дараахь гэрээг байгуулав.

1. Нийтлэг заалт

- 1.1. Бэлтгэн нийлүүлэгч Дахин боловсруулагчид түүхий эд материал (цаашид “түүхий эд” гэх) нийлүүлэх, Дахин боловсруулагч түүхий эдийг бэлтгэн Бэлтгэн нийлүүлэгчид дараахь бүтээгдэхүүнийг шилжүүлнэ: Говьсүмбэр Аймгийн Сүмбэр сумын 1-р баг, МТ ХХК-ийн нефтийн агуулын баруун талд байршилтай газар ажиллаж байгаа Техник хэрэгслүүдийн хаягдал тос маслыг хүлээлгэн өгөх.
- 1.2. Түүхий эд болон бүтээгдэхүүний хэмжээ, чанар, нэрсийн жагсаалтыг энэхүү гэрээний салшгүй хэсэг болох талуудын сар бүр тохиролцох тодорхойлолт – жагсаалтад тэмдэглэнэ.
- 1.3. Түүхий эд болон бүтээгдэхүүнийг бэлтгэн нийлүүлэх, түүвэрлэх хугацааг энэхүү гэрээний салшгүй хэсэг болох талуудын сар бүр хамтран батлах графикт тодорхойлно.

2. Тогтоосон хэмжээгээр хүлээн авах

2.1. Түүхий эд болон бэлэн болсон бүтээгдэхүүнийг Эко Эд ХХК-ний бэлтгэн нийлүүлсэн, тээвэр болох хадгалалтын шаарлага хангасан зориулалтын саванд бэлтгэж нийлүүлнэ. Нийлүүхдээ хэн хэдэн сарын хэдний өдөр ямар хэм хэмжээтэй хаягдал тос масло хүлээлгэн өгсөн талаар баримт үйлдэнэ бөгөөд энэхүү баримт нь барааг дагалдана.

2.2.бараа бүтээгдэхүүнийг өөрийн зардлаар ирж хүлээж авах бөгөөд хүлээн авсан цаг мөчөөс тухайн барааны бүрэн бүтэн байдал аюулгүй байдлыг бүр асуудлыг хүлээн авагч бүрэн хариуцаж ажиллана.хүлээн авагч тал зориулалтын сав байрлуулаагүй тохиолдолд түүнийг байрлуулахыг шаардах эрхтэй.

3. Хүлээн авах хүлээлгэн өгөх

4.1. ажилласан тос маслыг зорилуултын саванд ямар нэгэн хог шороогүй байж болон цэвэрхэн авч хүлээн авагчийн байрлуулсан саванд хийж хадгалах үүриг бэлтгэн нийлүүлэгч талаас хангаж ажиллана. Хүлээлгэн өгсөн бараа бүтгээдэхүүнийг тээвэрлэх явцад ямар нэгэн асуудал үүссэн тохиолдолд тээвэрлэгч тал бүрэн ахриуцаж ажиллана.

4. Маргаан шийдвэрлэх журам

6.1. Маргаан үүсэх тохиолдолд талууд асуудлыг зөвшилцөх замаар шийдвэрлэнэ.

5. Гэрээ хүчин төгөлдөр болох хугацаа

7.1. Гэрээ нь гарын үсэг зурсан үеэс хүчин төгөлдөр болж 1жилийн хугцаатай хүртэл үйлчилнэ.

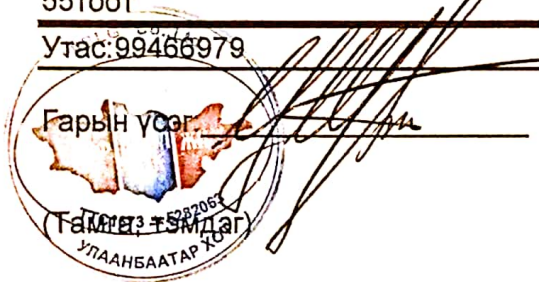
7.2. Гэрээний үйлчлэх хугацаа дуусахаас өмнө 15 хоногийн дотор аль нэг талаас гэрээг цуцлах санал тавихгүй бол гэрээг 1жилээр хугацаатай сунгасанд тооцно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Бэлтгэн нийлүүлэгч:

Хаяг: Улаанбаатар хот
БЗД 4-р хороо, 15хороолол, 44-2-
55тоот

Утас: 99466979

Дахин боловсруулагч:

Хаяг: улаанбаатар хот
БЗД-г 19-р хороо 102-ийн 1 тоот

Утас: 99973891

(Тамга, гэмдэл)

МОНГОЛ УЛС
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

000167523

2018 07 25

/Бүртгэсэн өдөр сар өдөр/

9011744133

/Хувийн хэргийн дугаар/

6330967

/Регистрийн дугаар/

Эхнэ

Хягаарлагдмал харууллагатай компани

/Хуулийн этгээдийн нэр, хөдөөтөвөгний нэр/

Дүрэм

/Гэгсэн байгуулал, баримт бичиг/

Тогтоол

01

2018 07 23

/Шийдвэрийн нэр/

/Дугаар/

/Он сар өдөр/

2399

/код/

Хаягдал масно дахин боловсруулах

/Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

4610

Гадаад худалдаа

/код/

/Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

Хугацаагүй

2

20 0

/хугацаа/

/өмчийн хөрөнгийн тоо/

/өмчийн хөрөнгийн хэмжээ, мөнгөн тодорлого/

Улаанбаатар, Баянзүрх, 19-р хороо 102, 1 тоот Утас1 99006703, Утас2 75006703, Факс

/хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг/

Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Хуулийн этгээдийн улсын
бүртгэлийн газар

/Бүртгэсэн байгууллагын нэр/

“НАРТ ШУҮН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 24/10-04/1

Захиалагч: “Хос нахиа” ХХК

Дээж авсан цэг: “FBLG” ХХК, Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум 1-р баг Чойр хот Гаалийн хяналтын талбай

Сорьц авсан огноо: 2024 оны 09 сар 27 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 10 сарын 04

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг-экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ²⁺	Mg ²⁺	P ₂ O ₅	K ₂ O
Дээж 1											
1	0-20	8.76	0.025	0.062	1.89	1.44	0.23	8	11	8.3	14

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Дээж 1								
1	0-20	21.4	50.2	11.6	8.5	2.4	5.9	16.8

3. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. IГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli) MNS 3297:2019			Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 3297:2019	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	
1	Дээж 2	6.9*10 ⁵	0.01	2	≥0.1	1	

1. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дээж 1		54.5	25.0	0.0	44.1	10.5	10.4
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарн

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД: (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Эрүүл Ахуйн Шинжилгээний Стандарт MNS 5367:2004, MNS6341:2012, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН ХУУГАНЦЭЦЭГ, С.НЯМДАШ
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР

**УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧИЙН
АЛБАН ШААРДЛАГА**

Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум 2-р баг
Залуучуудын оргон чөлөө 208
Утас: 70543063, цахим хуудас: www.baigal.gs.gov.mn

2024.08.08. № 011901/0882405

Хуулийн хэрэгжилт хангуулах тухай

Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, Монгол улсын Засгийн газрын "Хяналт шалгалтын төлөвлөгөө батлах тухай" 2023 оны 420 дугаар тогтоолыг үндэслэн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу байгаль орчны чиглэлээр хяналт шалгалтад хамрагдах иргэн, хуулийн этгээдийн үйл ажиллагаанд Байгаль орчныг хамгаалах тухай багц хуулиуд болон тэдгээрт нийцүүлэн гаргасан дүрэм, журам, стандарт, Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Аж ахуйн нэгж байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журам"-ын хэрэгжилтэд хяналт шалгалт хийж, үнэлгээ дүгнэлт өгөх, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгуулах, цаашид авах арга хэмжээний саналыг холбогдох байгууллагуудад хүргүүлж шийдвэрлүүлэх зорилгоор Байгаль орчин, аялал жуулчлалын салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн 2024 оны 01 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 01/10 дугаартай төлөвлөгөөт хяналт шалгалт хийх удирдамжийн дагуу 2024 оны 07 дугаар сарын 31-ны өдөр тус аймгийн Сүмбэр сумын 1-р баг, үйлдвэрлэлийн 115 тоот хаягт байрлах Эф Би Эл Жи ХХК /5282063/-ийн үйл ажиллагаанд талбайн эрхлэгч албан тушаалтай Х.Ялалтыг байлцуулан, аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын Байгаль, орчны хяналтын улсын ахлах байцаагч Д.Мөнх-Эрдэнэ, байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч Ц.Наранжаргал, Мэргэжилтэн Н.Намуунцэцэг, Байгаль хамгаалагч С.Түмэндэлгэр нарын бүрэлдэхүүнтэй төлөвлөгөөт хяналт шалгалтыг хийлээ.

Тус компанийн ачилт буулгалтын талбай болон үйл ажиллагаа явуулахтай холбоотой газар дээр нь танилцаж, холбогдох бичиг баримтад үзлэг хийхэд: Ачилт, буулгалтын талбайн үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байна.

Компанийн үйл ажиллагааг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2024 оны 02 сарын 26-ны өдрийн А/95 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан 01.1.4 кодтой "Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд нөлөөлөх байдлыг шалгах хяналтын хуудас"-аар шалгахад эрсдэл үүсэх магадлал 80.3 хувь буюу "Их" эрсдэлтэй үнэлэгдэж дараах зөрчил илэрч байна. Үүнд:

Бичиг баримтын хувьд Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотголын тайланг "Хос нахиа" ХХК-иар хийлгүүлж 2024 онд батлуулсан боловч Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны А/618 дугаар тушаалын хавсралтаар баталсан "Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах,

хянан батлах, тайлагнах журам"-ын дагуу 2023, 2024 онуудад байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг батлуулаагүй, төлөвлөгөөгүй ажилласан байна.

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 10¹ дүгээр зүйлийн 1 дэх заалтын дагуу байгаль орчны аудит хийлгэж, сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ авч ажиллаагүй.

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 31.2, Засгийн газрын 2011 оны 311 тогтоолоор батлагдсан "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.1 дэх заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, байгаль орчны асуудал хариуцсан ажилтан байхгүй.

Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн 7.2.4 дэх заалт /иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага эзэмшлийн болон өмчлөлийн газрын 10 хувиас доошгүй талбайд зохих журмын дагуу мод тарьж, зүлэгжүүлэх/ -ын дагуу эзэмшил газрын 10 хувьд ногоон байгууламж байгуулаагүй.

Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан агаар, хөрсний шинжилгээ авах цэгийн байршил, хугацааг тодорхойлж Байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгээгүй.

Хог хаягдлын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.2 заалт "Хог хаягдлын талаар иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үүрэг" Энгийн хог хаягдлыг ангилан ялгадаг зориулалтын хогийн сав байршуулаагүй, хог хаягдлаа ангилан ялгадаггүй, ажилтнуудад хог хаягдлын менежментийн талаар сургалт зохион байгуулдаггүй, байгаль орчны асуудал хариуцсан ажилтан байхгүй зэрэг зөрчил илэрч байна.

Иймд Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.9.8 дахь заалтыг үндэслэн улсын ахлах байцаагчийн бүрэн эрхийн хүрээнд ШААРДАХ нь:

1. Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны А/618 дугаар тушаалын хавсралтаар баталсан "Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам"-ын дагуу 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг батлуулж, байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 10¹ дүгээр зүйлийн 1 дэх заалтын дагуу байгаль орчны аудит хийлгэж, сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ авч ажиллах.

2. Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 31.2, Засгийн газрын 2011 оны 311 тогтоолоор батлагдсан "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д заалыг хэрэгжүүлж, дотоод хяналтын журам болон дотоод хяналтыг хариуцсан ажилтантай болох.

3. Энгийн болон ахуйн хог хаягдлаа ангилан ялгадаггүй, стандартын хогийн сав байршуулаагүй, хог хаягдлын менежментийн талаар мэдээлэл, сургалтад хамрагдаагүй, байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлсэн нь Хог хаягдлын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийг хэрэгжүүлэн ажиллах, Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах мэдлэгийг нийт ажилчдад олгож дадал хэвшлийг эзэмшүүлэх, төслийн талбайд Хог хаягдлын тухай хуульд заасны дагуу шаардлага хангасан хогийн сав байршуулах.

4. Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан агаар, хөрсний шинжилгээ авах цэгийн байршил, хугацааг тодорхойлж Байгаль орчны

итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгэж агаар, хөрсний хүнд металлын агууламжийг тодорхойлуулах

5. Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд шинээр 1000-аас доошгүй мод тарих, шинээр болон өмнөх жилүүдэд таригдсан модны усалгаа, арчилгааг тогтмол хийх. Мод, бут тарихдаа мэргэжлийн байгууллагаас заавар, зөвлөмж, сургалт авч орон нутгийн хөрс болон цаг агаарын онцлогт тохирсон мод бут тарих.

Улсын ахлах байцаагчийн албан шаардлагын дагуу холбогдох арга хэмжээ зохион байгуулж, биелэлтийг 2024 оны 10 сарын 20-ний дотор Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт албан бичгээр ирүүлэхийг мэдэгдье.

Дээрх хугацаанд албан шаардлагын хариу ирүүлээгүй, биелүүлээгүй бол Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 16 дугаар зүйлийн 16.2-д заасны дагуу холбогдох хариуцлага тооцохыг анхааруулъя.

Энэхүү албан шаардлагыг үндэслэлгүй гэж үзвэл Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2-д заасны дагуу гомдол гаргах эрхтэй.

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯНАЛТЫН
УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧИЙН АЛБАН
ТАНИЛЦАЖ ХҮЛЭЭН АВСАН!
ЭФ БИ ЭЛ ЖИ ХХК-НЫ ЗАХИРАЛ

ШИЙТГЭЛИЙН ХУУДАС (мөнгө 2)

№ 0527190

2218

Булгаардвар аймгаас
Арвудар сум хот, сум

ХЯЛБАРШУУЛСАН ЖУРМААР ШИЙДВЭРЛЭХ ЗӨРЧИЛД ШИЙТГЭЛ ОНОГДУУЛАХ ТУХАЙ

Болжсүрэн Болоржавтайгаа Эрх бүхий албан тушаалтны харьяалах байгууллага, ажил, нэр, цол, зүйл /Хүн, хуулийн этгээдийн нэр/ би Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 6.1 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан /Хүн, хуулийн этгээдийн нэр/ болжсүрэн Болоржавтайгаа /Хүн, хуулийн этгээдийн нэр/ асуулын шалгаад ОЛСОН нь:

Холбогдогч /харьяалах улс, хуулийн этгээдийн нэр, хүний овог, нэр, регистр/паспортын дугаар, ажил, албан тушаал, хаяг/ А. Дамсүрэн нь /Хүн, хуулийн этгээдийн нэр/ болжсүрэн Болоржавтайгаа /Хүн, хуулийн этгээдийн нэр/ болох нь /Хүн, хуулийн этгээдийн нэр/ болжсүрэн Болоржавтайгаа зэргэ нотлох баримтаар нотлогдон тогтоогдож, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 6.1 дүгээр зүйлийн 2.3 дахь хэсэгт заасны дагуу шийдвэрлэх боломжтой байна. Иймд холбогдогч А. Дамсүрэн /хүн, хуулийн этгээдийн нэр/-ийн үйлдсэн зөрчилд Зөрчлийн тухай хуулийн 7.1 зүйлийн 2-д заасан шийтгэл оногдуулах үндэслэлтэй байх тул Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 7.2 дугаар зүйлд заасныг үндэслэн ШИЙДВЭРЛЭХ НЬ:

1. Холбогдогч А. Дамсүрэн /хүн, хуулийн этгээдийн нэр/-ийн үйлдсэн зөрчилд Зөрчлийн тухай хуулийн тусгай ангийн 7.1, 2 /зүйл, хэсэг, заалт/-д заасны дагуу 500 мянган /шийтгэлийн төрөл, хэмжээ/ шийтгэл оногдуулсугай.

2. Оногдуулсан шийтгэлийн 100000 төгрөгийг Төрийн сангийн 410023000955 тоот дансанд, хохирол, нөхөн төлбөрийн төгрөгийг Төрийн сангийн тоот дансанд, зөрчил үйлдэж олсон мөнгөн орлогыг /улсын төсөвт/ Төрийн сангийн тоот дансанд тус тус шийтгэлийн хуудсыг хүлээн авснаас хойш 15 хоногийн дотор бэлнээр, бэлэн бусаар сайн дураар төлж биелүүлэхийг даалгасугай.

3. Зөрчлийн тухай хуулийн 3.6 дугаар зүйлд зааснаар хүн, хуулийн этгээдийн /үйл ажиллагаа, эрх/ аль болохыг зурах/-ыг хугацаагаар /хязгаарлах, хүчингүй болгох/ аль болохыг зурах/ эрх хасах шийтгэл оногдуулсугай.

4. Торгуулийн шийтгэлийг хэсэгчлэн төлүүлэх үндэслэл тогтоогдсон тул оногдуулсан төгрөгийн торгуулийн шийтгэлийг хувийг хугацааны дотор хувийг хугацааны дотор хувийг хугацааны дотор хэсэгчлэн сайн дураараа биелүүлэхийг даалгасугай.

5. Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 4.5 дугаар зүйлд заасны дагуу хураан авсан:
А. Зөрчил үйлдэж олсон /хөрөнгө, орлого/, /аль нь болохыг доогуур зурах/
Б. Зөрчил үйлдэхэд ашигласан /зэвсэг, хэрэгсэл, тээврийн хэрэгсэл, уналга/, /аль нь болохыг доогуур зурах/
В. Зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаанд ач холбогдолтой баримт болох /эд зүйл, баримт бичиг/ /аль нь болохыг доогуур зурах/ /нэр, төрөл, тоо, хэмжээ, шинж тэмдэг/-г Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 4.12 болон

Засгийн газрын тогтоолоор баталсан "Албадлагын арга хэмжээ авсантай холбоотой хураан авсан хөрөнгө, орлого, эд зүйл, хэрэгсэлээс хохирол нөхөн төлүүлэх, улсын орлого болгох, устгах журам"-ын дагуу шийдвэрлэсүгэй.

6. Холбогдогч /хүн, хуулийн этгээдийн нэр/-д Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 7.2 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт зааснаар /хүн, хуулийн этгээдийн нэр/-ны өдрийн дотор үүргийг нөхөн биелүүлэхийг даалгах, эсхүл үүргийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой төгрөгийн зардлыг гаргуулсугай.

7. Зөрчил үйлдсэн хүн, хуулийн этгээд тогтоосон хугацаанд шийдвэрийг биелүүлээгүй бол шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх журмаар албадан гүйцэтгүүлэхээр эрх бүхий албан тушаалтан Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 7.6 дугаар зүйлд заасан харьяалах шүүхэд хүсэлт гаргана.

8. Шийдвэрийг эс бөлшөөрвөл Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 7.6 дугаар зүйлд заасны дагуу шүүхэд гомдол гаргах эрхтэй болохыг дурдсугай.

ШИЙДВЭР ГАРГАСАН:

Эрх бүхий албан тушаалтан /Хүн, хуулийн этгээдийн нэр/ /нэр/

ТАНИЛЦСАН:

Холбогдогч /Хүн, хуулийн этгээдийн нэр/ /нэр/

2021 оны 08 сарын 08 өдөр

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1240212283346

ТТД / Регистр:	39001189435001 / 5282063
Татвар төлөгчийн нэр:	ЭФ БИ ЭЛ ЖИ
Татварын төрөл:	01030717 - Автын агаарын бохирдлын төлбөр
Харьяалах татварын алба:	Баянзүрх / Бусад
Төлсөн дүн:	7,500.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2024-04-10 11:45:01.0
Гүйлгээний утга:	1240212283346;;5282063;;;99111150;3655103436;ЭФ БИ ЭЛ Ж;Golomtbank-Online;99111150
Татварын данс:	ТЕГ.Автын АБТ - 100900000414
Төлөлтийн хэлбэр:	Голомт банк

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1240302104014

ТТД / Регистр:	39001189435 / 5282063
Татвар төлөгчийн нэр:	Эф Би Эл Жи
Татварын төрөл:	01030717 - Автын агаарын бохирдлын төлбөр
Харьяалах татварын алба:	Баянзүрх / Дүүргийн төвлөрсөн
Төлсөн дүн:	3,500.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2024-04-10 11:56:02.0
Гүйлгээний утга:	1240302104014;;5282063;;;99111150;3655103436;ЭФ БИ ЭЛ Ж;Golomtbank-Online;99111150
Татварын данс:	ТЕГ.Автын АБТ - 100900000414
Төлөлтийн хэлбэр:	Голомт банк

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1240112713889

ТТД / Регистр:	39001189435001 / 5282063
Татвар төлөгчийн нэр:	ЭФ БИ ЭЛ ЖИ
Татварын төрөл:	01030731 - Газрын төлбөр-Дэд алба
Харьяалах татварын алба:	Говьсүмбэр / Сүмбэр
Төлсөн дүн:	233,170.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2024-05-29 13:50:57.0
Гүйлгээний утга:	1240112713889;;5282063;;;99111150;3655103436;ЭФ БИ ЭЛ Ж;Golomtbank-Online;99111150
Татварын данс:	Гс.Сү Газрын төлбөр - 100220500943
Төлөлтийн хэлбэр:	Голомт банк

